

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/28/2023
Identifikačné číslo spisu:	3117217414
Dátum vydania rozhodnutia:	19.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3117217414.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti TEMEX, spol. s r.o., Ostrava, Vítkovice, Erbenova 293/19, Česká republika, IČO: 427 67 873, zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Veselskou, Považská Bystrica, Šoltésovej 1708/227, proti žalovanej obchodnej spoločnosti NES Nová Dubnica s.r.o., Nová Dubnica, M. Gorkého 820/27, IČO: 50 581 881, zastúpenej advokátkou JUDr. Ing. Vierou Kolačanskou, Trenčín, Nám. sv. Anny 7269/20A, o zaplatenie sumy 88 008,79 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín v predmetnom spore rozhodol rozsudkom č. k. 37Cb/207/2017-765 z 1. júla 2022 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 88 008,79 eur s príslušenstvom a zároveň žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti predmetnému rozsudku podala žalovaná odvolanie a Okresný súd Trenčín predložil vec Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie o podanom odvolaní.

3. S poukazom na § 34 ods. 2 písm. a) v spojení s § 22 písm. f), § 40, § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) Krajský súd v Trenčíne postúpil predmetný spor vedený na tom súde pod sp. zn. 8Cob/102/2022 Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne príslušnému na konanie o odvolaní žalovanej. Postúpenie veci odôvodnil tým, že sa jedná o obchodnoprávny spor, ktorý rozhodol Okresný súd Trenčín, pričom s účinnosťou od 1. júna 2023 došlo k zmene právnej úpravy v prípade funkčnej príslušnosti odvolacích súdov vo veciach obchodnoprávných tak, že podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) CSP je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. Krajský súd v Trenčíne ozrejmil, že príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní žalovanej je daná i napriek skutočnosti, že odvolanie bolo podané pred 1. júnom 2023. Podľa ustanovenia § 34 CSP upravujúceho funkčnú príslušnosť súdu spolu s príslušnosťou kauzálnou, s ohľadom na okamžitú

aplikovateľnosť daného ustanovenia, na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne je v prejednávacom obchodnoprávnom spore, ktorý v prvoinštančnom konaní rozhodoval Okresný súd Trenčín so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne, príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. Prechodné ustanovenie § 471c CSP sa nevzťahuje na úpravu týkajúcu sa funkčnej príslušnosti súdu, vzťahuje sa len na úpravu vecnej a miestnej príslušnosti. Krajský súd v Trenčíne uzavrel, že vzhľadom na absenciu prechodného ustanovenia týkajúceho sa funkčnej príslušnosti súdov v neskončených veciach a okamžitú aplikovateľnosť procesných právnych predpisov, po 1. júni 2023 Krajský súd v Trenčíne už nie je funkčne príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní žalovanej v prejednávacom obchodnoprávnom spore.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že funkčne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Trenčín so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne je v danom obchodnoprávnom spore Krajský súd v Trenčíne. Poukázal na znenie § 36 CSP, podľa ktorého príslušnosť súdu určená podľa okolností v čase začatia konania trvá až do skončenia konania, jedná sa o základnú procesnoprávnu zásadu perpetuatio fori. Krajský súd v Banskej Bystrici konštatoval, že v čase podania odvolania (3. augusta 2022) bol v prejednávacom spore kauzálne a funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne a takto určená príslušnosť trvá aj po 1. júni 2023. Zo znenia prechodného ustanovenia § 471c CSP podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva zásada dokončenia vecí na vecne a miestne príslušných súdoch podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 s jedinou výnimkou, ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva na iný súd. Podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici zavedením kauzálnej príslušnosti zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov nedošlo od 1. júna 2023 k prechodu výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi v prebiehajúcich odvolacích konaniach. Preto v súlade s § 34 ods. 1 CSP na rozhodnutie o odvolaní v predmetnom obchodnoprávnom spore začatom do 31. mája 2023 na okresnom súde Trenčín nachádzajúcom sa v územnom obvode Krajského súdu v Trenčíne je aj naďalej funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne a Krajskému súdu v Banskej Bystrici podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný.

6. Podľa ust. § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP, súd bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 34 ods. 1 CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa a) § 22 písm. f) <. a <. a § 23 písm. f) a <. je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici (odsek 2 citovaného ustanovenia).

11. Podľa § 22 písm. f) CSP (kauzálna príslušnosť súdu), na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne.

12. Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. <. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Trenčín.

13. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že v danom obchodnoprávnom spore rozhodol Okresný súd Trenčín rozsudkom č. k. 37Cb/207/2017-765 z 1. júla 2022 tak, žalobe vyhovel a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 88 008,79 eur s príslušenstvom, titulom vydania bezdôvodného obohatenia predstavujúceho zaplatenú sumu na základe žalovanou vystavenej faktúry, čo súd posúdil ako plnenie bez právneho dôvodu, vychádzajúc z predpisov obchodného práva. Voči rozsudku podala žalovaná 3. augusta 2022 odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Trenčíne ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Krajský súd v Trenčíne o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní, postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne a kauzálnu príslušnému. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil, pričom svoju funkčnú príslušnosť namietol najmä s poukazom na nesprávny právny záver Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v procese skúmania funkčnej príslušnosti neaplikoval v danom spore prechodné ustanovenie § 471c CSP. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 37Cb/207/2017-765 z 1. júla 2022.

16. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely, pričom v danom prípade je súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii Okresný súd Trenčín, t. j. okresný súd so sídlom v obvode Krajského súdu v Trenčíne.

17. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach ustanovené inak, konajúce súdy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy aplikujú novú právnu úpravu počnúc momentom jej účinnosti.

18. V súvislosti s novelou zákona o sídlach a obvody súdov bola prijatá aj novela Civilného sporového poriadku, ktorá zákon doplnila aj o prechodné ustanovenie § 471c k úpravám účinným od 1. júna 2023, podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Uvedené prechodné ustanovenie predstavuje výnimku z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku, avšak vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných. Za použitia gramatického výkladu ustanovenia najvyšší súd dospel k záveru, že dané prechodné ustanovenie zachovanie funkčnej ani kauzálnej príslušnosti súdu neupravuje. Pre zachovanie princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je preto potrebné novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 písm. a) CSP aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že v prejednávanom spore je s účinnosťou od 1. júna 2023 v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) v spojení s § 22 písm. f) CSP súdom funkčne príslušným na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, ktoré bolo začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, Krajský súd v Banskej Bystrici, a to s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy a skutočnosť, že intertemporálne ustanovenie

§ 471c CSP neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023.

20. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na obdobné závery už vyslovené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/19/2023 z 28. júna 2023 a tiež v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2023 z 27. júna 2023. Najvyšší súd doplnia, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori, keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu. Preto pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely CSP prijaté nebolo.

21. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný a na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Trenčín o vydanie bezdôvodného obohatenia je funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.